

але має колірокодувальне значення для рекламної популяризації. Дослідження даної теми може бути продовжено й далі.

Список використаних джерел:

1. Фирменный стиль: его функции и основные элементы [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.elitarium.ru/firmennyj-stil-tovarnyj-znak-marka-slogan-logotip-ehlement-tovar-upakovka-ideya-nositel-kommunikaciya-nazvanie/> (дата звернення 10.11.2021)
2. ТМ Бандінееллі [Електронний ресурс] Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/ТМ_Бандінееллі (дата звернення 14.11.2021)
3. Millennium (фабрика) [Електронний ресурс] Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Millennium_\(фабрика\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Millennium_(фабрика)) (дата звернення 14.11.2021)
4. Кондитерська фабрика «Ярич» [Електронний ресурс] Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Кондитерська_фабрика_«Ярич» (дата звернення 14.11.2021)
5. ПРАТ «Київська кондитерська фабрика «РОШЕН» [Сайт] Режим доступу: <https://www.roshen.com/ua/ua/pro-roshen/fabryky-i-zavody/prat-kyivs-ka-kondyters-ka-fabryka-roshen> (дата звернення 14.11.2021)
6. Кондитерська фабрика «АВК» [Сайт] Режим доступу: <https://dnkf.avk.ua/> (дата звернення 14.11.2021)
7. Львівська кондитерська фабрика «Світоч» [Сайт] Режим доступу: <https://www.nestle.ua/jobs/vacancy/svytoch> (дата звернення 14.11.2021)
8. Корона [Електронний ресурс] Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Корона_\(шоколад\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Корона_(шоколад)) (дата звернення 14.11.2021)
9. Конті (кондитерська компанія) [Електронний ресурс] Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Конті_\(кондитерська_компанія\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Конті_(кондитерська_компанія)) (дата звернення 14.11.2021)

Манагарова Л.В.,

студентка ІV курсу факультету мистецтв
ВП «Миколаївська філія Київського
національного університету культури
і мистецтв»;

Науковий керівник: Одробінський Ю.В.,
кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач
кафедри дизайну ВП «Миколаївська філія
Київського національного університету
культури і мистецтв», м. Миколаїв

ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІЛЮСТРАЦІЙ КНИГ В ЖАНРІ ФАНТАСТИКА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Сьогодні цифрові технології значно змінюють життя людини в усіх сферах діяльності, проте книжкова ілюстрація й досі відіграє важливу роль в галузі

поліграфічного дизайну, адже це те, що або пояснює текст наочними образами, або активно тлумачить його, даючи можливість читачеві по-новому зрозуміти і відчутти цінність літературного змісту і форми.

Досить часто письменники відразу створюють ілюстрації спільно з художниками, обираючи епізоди, що найповніше розкривають сенс тексту або окремих фрагментів літературного твору.

До винаходу книгодрукування рукописи ілюструвалися художниками вручну. Першою технікою ілюстрацій, що з'явилася після винаходу книгодрукування, був дереворит. У XVI-XVII століттях були розроблені методи гравюр і офортів. У XVIII столітті з'явилася літографія, значно підвищивши якість зображень [1].

Значний вплив на фантастичний живопис мав стрімкий розвиток космонавтики. 1976 року з'явилося об'єднання художників, які працюють у жанрі фантастичного живопису — «Інтеркосмос», яке офіційно функціонувало при спілці художників СРСР. Велику роль розвитку фантастичного живопису зіграла редакція журналу «Техніка — молоді». Це щомісячний науково-популярний та літературно-мистецький журнал, який видається з липня 1933 року. Він один з небагатьох радянських науково-популярних журналів, що видавалися під час Великої Вітчизняної війни. З 1949 року головним редактором журналу був Василь Дмитрович Захарченко. З кінця 50-х років його стараннями в журналі публікувалися найкращі твори радянської та зарубіжної фантастики [2].

В кінці XX століття на допомогу ілюстраторам прийшли комп'ютерні технології. Тому дизайнери стали використовувати доступні способи створення ілюстрацій. Різноманітні програми та графічні планшети значно спрощують процес візуалізації задуму письменника та пришвидшують випуск друкованих видань, великих тиражів книг, журналів та іншого. Завдяки ілюструванню книг зростає попит на придбання літературних творів, так як їх яскрава обкладинка привертає увагу читачів.

Фентезі, у формі фольклору, легенд та фантастики, фігурувала у живописі ще до оформлення в окремий жанр фентезі-арту. Прикладами є роботи Віктора Васнецова, Івана Білібіна, Михайла Врубеля.

Розвиток живопису у жанрі фентезі йшов паралельно з розвитком літератури, оскільки переважна більшість художників малювала обкладинки та ілюстрації до книжок та ігор, і навіть фантастичні комікси і колекційні ігрові карти.

Фентезі, як напрям мистецтва, явище об'ємне і включає багато складових. Проте, мальовничі прийоми цього стилю мають особливості. Яскравою рисою фентезі є особлива манера зображення у стилі казкового епосу, доповнена химерними пейзажами та істотами з інших вимірів, світів та часів, а також філософією [1, с.54]. Фентезі межує з іншими напрямками образотворчого мистецтва, наприклад, із співзвучним йому фантастичним реалізмом. Чимало загальних мотивів фентезі має із сюрреалізмом, символізмом і абстракціонізмом, залишаючись при цьому самотнім проявом традиційного

верстатного образу з часткою художніх тенденцій магічного реалізму, що є художнім методом, в якому магічні елементи включені до реалістичної картини світу. Яскравий представник магічного реалізму – сучасний художник Майкл Паркес. Одними з відомих його робіт є картини: «Грація і маленький принц», «Лебедине озеро» [3].

Американський художник, засновник напряму магічного реалізму Майкл Паркес у своїй картині «Грація і маленький принц» зобразив казкову і романтичну ситуацію: лебеді тримають тонку мотузку, а дівчинка, зачарована за велінням чарівної палички, крокує по ній прямо до маленького принцу, в обличчі якого може ховатися злий гоблін.

Картину «Лебедине озеро» Майкл Паркес написав у 1998 році. На високій кручі, поклавши на коліна голову, сидить прекрасна дівчина. Вигнувши шию, білосніжний лебідь підносить їй квітку лілії, мавпочки кокетують біля дзеркала, чарівний музикант з зав'язаними очима грає на скрипці.

Майкл Паркес прагнув відобразити у своїх роботах уявлення про світ, нав'язане філософією Сходу. Це можна помітити за легкістю зображуваних образів, високим сенсовим навантаженням, міфічністю ілюстрацій. Стиль ілюстрацій вказує на казковість і є доречним для дитячої літератури.

Яскравим прикладом ілюстраторів-фантастів є Олена Соломадіна – українська графічна дизайнерка, роботи якої регулярно репрезентують Україну на культурних подіях європейського масштабу. Олена працювала арт-директоркою у "Мистецькому Арсеналі", робила оновлену айдентику для Довженко-центру, розробляла національні стенди України на Міжнародному франкфуртському ярмарку, візуальний стиль Асоціації кіноіндустрії України та каталог для участі у кіноринку під час Берлінського кінофестивалю. Наразі художниця спрямувала свою діяльність на книги. Вражаючі обкладинки, актуальна верстка – це про видання Соломадіної. Авторка часто читає лекції, досліджує тенденції ілюстрації. Будучи професійною ілюстраторкою, вона реалізувала авторську виставку, що згодом трансформувалася у концептуальну книгу "Знак", що будується на поєднанні тексту та ілюстративного матеріалу. У своїй праці схилилася до терміну «візуальної книги», де основними матеріалами є не виключно фото та ескізи, а і зовнішній вигляд тексту – основа типографіки.

Важливою властивістю ілюстрацій є емоційний вплив на читача, полегшення розуміння інформації, незалежно від контексту. Ілюстрація — це не лише дитячі книжки, а й різноманітна література для людей всіх вікових категорій. Тобто роль візуальної інформації не можна недооцінювати. У багатьох випадках складне для розуміння просторове пояснення вдається вдало замінити хорошою, зрозумілою ілюстрацією, зекономивши тим самим і час, необхідний для засвоєння матеріалу. Прикладом може бути звичайна інструкція до будь-якого приладу чи схема. Зображення активно включене в комунікативний процес, здійснюваний книгою, тому інформаційну функцію ілюстрацій потрібно визнати однією з найважливіших.

Ще одна невід'ємна функція ілюстрацій — естетична, оскільки зображення виявляє себе у виданні і як самостійна художня форма, і як повноправний елемент будь-якої книги. Зображення може не тільки пояснювати текст, але і доповнювати і розширювати його.

Ілюстрація книжки вирішує завдання образного розкриття літературного тексту за допомогою малюнків, ескізів, нарисів, зображень, схем чи таблиць. Стил ь фентезі - це цікавий напрямок, який дозволяє розширити межі образотворчого мистецтва. А митці, які працюють у цьому стилі, є гідними представниками цього напряму, які активно розвивають теми вигаданих світів у своїх творах. Нереальні й у водночас вражаючі картини, у яких поєднані фольклор, міфи, фантазія художника, є невід'ємною частиною нашої культури.

Підкреслюючи все вищесказане, можна зробити висновок про те, що книжкові ілюстрації відіграють зображальну, естетичну та інформаційну ролі та є невід'ємною частиною книги навіть у сучасному світі. Книга — спільна робота письменника і художника, і малюнки в ній не можуть бути використані окремо від тексту, тому для ілюстратора головною задачею постає правильне розуміння не тільки книги, а й слів автора, аби втілити та передати в зображеннях бажаний сенс. Також ілюстрації підштовхують до фантазій та розвивають асоціативне мислення, допомагають уявити літературні образи, "увійти" в зміст, сюжет твору, покращують розуміння теми, ідеї, образу головного героя, втілюючи ідейний зміст книги у художніх деталях — яскравих, виразних, конкретних. Ілюстрації впливають на процеси сприйняття, аналізу, синтезу, розуміння, що є основою формування креативної свідомості людини, креативної особистості.

Список використаних джерел:

1. Книжкова ілюстрація. URL: Книжкова ілюстрація — Вікіпедія (wikipedia.org) (дата звернення 07.11.2021)
2. Анна Акімова «Міфи та реальність». [Електронний ресурс] <https://lib.1september.ru/2006/08/16.htm> - (дата звернення 10.11.2021).
3. АРТ Планета Small Bay художньо-історичний музей. Картини та біографії майстрів фентезі. [Електронний ресурс] <http://smallbay.ru/fantasy3.html> - (дата звернення 10.11.2021).